

POSTANOWIENIE

25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 25 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M. N.

przeciwko M. M.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej,

na skutek skargi kasacyjnej M. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 5 lipca 2024 r., II 1Ca 377/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanej niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwem z 27 lipca 2020 r. powód - M. N. wniósł o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej między nim, a pozwaną - M. M..

M. N., urodzony [...] 1977 r. w W. oraz M. M., urodzona [...] 1976 r. w G., zawarli związek małżeński w dniu [...] 2007 r. w W.. Powód wskazał, że był zatrudniony, jako marynarz pływał na statkach specjalistycznych (nurkowych wykonujących prace podwodne) oraz na statkach wiertniczych. Powód podkreślił, że chciał stale i aktywnie uczestniczyć w życiu swoich dzieci, a ponieważ osiągał

znaczne przychody, chciał je spożytkować z małżonką w sposób efektywny i zainwestować tak, by jak najszybciej skończyć pracę na morzu, w związku z czym zaoszczędzone pieniądze strony wydawały na zakup licznych nieruchomości, które następnie wynajmowały jako lokale usługowe. Powód wskazał, iż strony, w szczególności, zakupiły łącznie osiem lokali w inwestycji realizowanej przez I. - tzw. N.. W ocenie powoda nie tylko realizował on plany inwestycyjne, związane z nieruchomościami, ale również dbał, by jego rodzinie, w tym żonie, nie brakowało środków na wszelkie potrzeby, zarówno podstawowe, jak i te zbytkowe. Powód podkreślił, iż w całym okresie małżeństwa przelał on na prywatne rachunki bankowe pozwanej ze swojego rachunku bankowego kwotę ponad 4 000 000 zł. Ostatecznie powód wskazał, że w skład majątku wspólnego wchodzi nieruchomości o łącznej szacunkowej wartości 10 181 500 zł. Wskutek, jednak, działania pozwanej (upoważnionej do zarządu majątkiem stron), jak wskazał powód, został on pozbawiony dostępu do majątku (cofnięcie odpowiedniego pełnomocnictwa), a brak porozumienia między stronami w zarządzie majątkiem wspólnym, spowodował w konsekwencji, że pozwana podejmowała samodzielne decyzje finansowe bez wiedzy powoda, skutkujące obciążeniem tego majątku; w rachubę wchodziły też zaległości z tytułu opłat eksploatacyjnych oraz danin publicznych, związane w szczególności, z posiadanymi lokalami oraz niespłacone przez pozwaną raty, między innymi z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych oraz raty leasingowe (zakup samochodu marki V.). Następnie powód podniósł, że obecnie między stronami toczy się sprawa rozwodowa, zawisła przed Sądem Okręgowym, a przyczyną rozkładu pożycia małżeńskiego była zdrada pozwanej.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, jako pozbawionego podstaw, a następnie, częściowo uznała powództwo w ten sposób, że wniosła o orzeczenie rozdzielenia majątkowej z datą ewentualnego wyroku.

W wyniku rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy w Gdyni wyrokiem z 17 marca 2023 r. ustanowił rozdzielenie majątkowe pomiędzy M. N. i M. M., wynikającą z zawartego związku małżeńskiego przez strony w dniu [...] 2007 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w K., akt małżeństwa numer [...] r., z datą wsteczną, tj.: z dniem [...] 2018 roku.

Od powyższego wyroku Sądu I instancji z 17 marca 2023 r. apelację wniosła pozwana zaskarżając go w całości, podnosząc wyszczególnione w treści apelacji zarzuty naruszenia przepisów postępowania, tj.: art. 233 § 1 k.p.c.; art. 327¹ § 1 k.p.c., art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.; art. 327¹ § 1 k.p.c.; art. 205³ § 5 k.p.c.; art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c.

Pozwana we wnioskach apelacji wniosła, między innymi, o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez ten Sąd, ewentualnie o zmianę wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z 17 marca 2023 r. i oddalenie powództwa, ewentualnie o zmianę tego wyroku i orzeczenie o ustanowieniu rozdzielności majątkowej małżeńskiej z dniem wniesienia pozwu.

Powód - M. N. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd odwoławczy, wśród wielowątkowych rozważań, stwierdził w szczególności, że nie można było podzielić zarzutu, iż Sąd I instancji wydając zaskarżony wyrok nie rozpoznał istoty sprawy, która polegała m. in. na braku rozstrzygnięcia, co do przedmiotu sprawy, wyznaczonego treścią i materialnoprawną podstawą żądania strony powodowej, a którą to okoliczność bierze się pod uwagę z urzędu. W ocenie Sądu odwoławczego nie można było uznać, aby Sąd I instancji przy wydaniu zaskarżonego wyroku dopuścił się naruszenia wyszczególnionych w treści apelacji przepisów postępowania, mających skutkować uchyleniem lub zmianą orzeczenia w kierunku postulowanym przez pozwaną; przyjąć bowiem należało, że Sąd Rejonowy wszechstronnie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, nie przekraczając tym samym granic swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 k.p.c.; Sąd Rejonowy prawidłowo wyjaśnił, na których dowodach się oparł, a które uznał za nieprzydatne w sprawie i dlaczego. W efekcie poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, Sąd Odwoławczy w pełni zaakceptował i przyjął za własne. Sąd Okręgowy w Gdańsku podzielił także argumentację prawną Sądu I instancji, w szczególności, zgodził się z tym, że w realiach przedmiotowej sprawy zaistniały „ważne powody” w rozumieniu dyspozycji art. 52 k.r.o. uzasadniające ustanowienie rozdzielności majątkowej między stronami z datą wsteczną. W ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzone w

sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że strony procesu nie współdziałały w zarządzie majątkiem wspólnym, w zasadzie brak było między nimi jakiegokolwiek porozumienia w zakresie sprawowania tego zarządu. W ocenie Sądu Okręgowego podzielić należało stanowisko Sądu I instancji, że zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy uzasadniał ustanowienie rozdzielności majątkowej między stronami z datą wsteczną. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy prowadził też do wniosku, że brak porozumienia między stronami w zarządzie ich majątkiem wspólnym, skutkował tym, że pozwana podejmowała samodzielne decyzje finansowe bez wiedzy powoda, a skutkujące obciążeniem tego majątku. W rezultacie zdaniem Sądu Okręgowego w Gdańsku wyrok Sądu I instancji odpowiadał prawu i ostatecznie Sąd II instancji wyrokiem z 5 lipca 2024 r., oddalił apelację pozwanej.

Pozwana – M. M., skargą kasacyjną zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z 5 lipca 2024 r. w całości. Skargę kasacyjną od tego wyroku pozwana oparła na podstawie naruszenia przepisów postępowania, tzn.: art. 233 § 1 k.p.c.; art. 233 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c.; art. 378 § 1 zd. 1 i art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

We wnioskach skargi, pozwana, na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c., wniosła o jej przyjęcie do rozpoznania. W ocenie skarżącej, w realiach stanu faktycznego przedmiotowej sprawy, Sąd II instancji nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacyjnych podniesionych w apelacji przez pozwaną, tj. zarzutu naruszenia przepisów postępowania, mających istotny wpływ na wynik postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem przeprowadzenia dowodów wnioskowanych przez stronę pozwaną, tj. wniosku o zobowiązanie powoda przez Sąd do przedłożenia: wyciągów z rachunków bankowych należących do powoda, na które to wpływało jego wynagrodzenie za pracę oraz na które to powód, korzystając z innych rachunków bankowych, kierował otrzymywane z wynajmu nieruchomości i innych transakcji dotyczących majątku wspólnego stron – dochody; wyciągów z rachunków bankowych spółek, których współnikiem jest powód, tj.: S. Sp. z o.o. z siedzibą w G. oraz H. Sp. z o.o. z siedzibą w W., w których to wyciągach znajdują się dochody osiągnięte przez powoda z tego tytułu, a które to stanowią element majątku

wspólnego stron. Zaniechanie to skutkowało nierozpoznanie istoty sprawy przez Sąd II instancji, albowiem Sąd Rejonowy w Gdyni i Sąd Okręgowy w Gdańsku, który przyjął ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji za własne nie ustalił wszystkich składników majątku wspólnego stron, a ustalenie to jest warunkiem *sine qua non* do orzeczenia o rozdzielności majątkowej małżonków, w szczególności z datą wsteczną. W ocenie skarżącej nierozpoznanie tego zarzutu przez Sąd II instancji ma kluczowe znaczenie dla zapadłego rozstrzygnięcia. Jak podnosiła strona pozwana w apelacji - w niniejszej sprawie nie doszło do ustalenia wszystkich składników majątku wspólnego stron, a warunkiem *sine qua non* orzeczenia o zniesieniu ustroju majątkowego małżeńskiego pomiędzy małżonkami jest ustalenie składników tego majątku. W dalszej kolejności skarżąca stwierdziła, że Sąd Okręgowy w Gdańsku nie rozpoznał kluczowego zarzutu podniesionego przez stronę pozwaną w apelacji, wskazującego na naruszenie przez Sąd I instancji przepisów postępowania skutkujących nierozpoznanie istoty sprawy. Tym samym Sąd II instancji dopuścił się naruszenia art. 378 § 1 zd. 1 i art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., powodując niemożliwość poddania kwestionowanego orzeczenia kontroli. Następnie skarżąca podkreśliła, że Sąd nie tylko nie ustalił wszystkich składników majątku wspólnego stron, ale przede wszystkim nie określił, jakie operacje finansowe dokonywał powód z wykorzystaniem wspólnych środków finansowych małżonków oraz czy operacje te były dokonywane z pokrzywdzeniem pozwanej. Tym samym, Sąd dokonał oceny postawy powoda, nie czyniąc ustaleń w tym zakresie, co miało wpływ na kształt wydanego rozstrzygnięcia oraz ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wcześniejszą niż data wniesienia powództwa. W konkluzjach skarżąca stwierdziła, że wskazane przez nią okoliczności i potencjalne uchybienia uzasadniały przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, jako oczywiście uzasadnionej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana bowiem w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz.

49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

W kontekście przedstawionych przez Sady *meriti* pisemnych motywów rozstrzygnięć co do istoty sprawy nie sposób przyjąć, iż zaskarżony wyrok Sądu drugiej instancji jest oczywiście nieprawidłowy w rozumieniu ww. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., przy uwzględnieniu § 4 ust. 1 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt. 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 poz.1964 ze zm). Orzeczenie o odsetkach od zasądzonych kosztów postępowania kasacyjnego znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

Władysław Pawlak

[r.g.]

[a.ł]

